

Suomen elokuvasäätiön lausunto kulttuuripoliittisesta selonteosta Sivistysvaliokunnalle

19.3.2025

Kulttuuripoliittinen selonteko on ansiokkaasti rakennettu kokonaisuus. Se on tasapainoinen ja kannatettava. Selonteon visio kulttuurin asemasta 2040-luvulla on oikeaan osunut ja hyvin kirjoitettu.

Selonteon neljä pitkän aikavälin tavoitetta ovat hengeltään sellaiset, että ne ovat jo nyt käytännössä olemassa, mutta pienemmällä painoarvolla kuin olisi toivottavaa. Tähän tulee positiivinen muutos, jos selonteon toimenpide-ehdotukset saadaan käytäntöön.

Erityinen kiitos on annettava selonteon nykytilanteen kuvaukselle, mikä on tasapainoinen ja suurelta osin oikeaan osunut. Nykytilanteen kuvaus kertoo selkeästi, kuinka suuri on luovien alojen paino kansantaloudessa jo nyt ja kertoo myös sen ilahduttavan tosiseikan, että kansalaisten oma panostus kulttuuriin on miljardiluokkaa. Tämä vahvistaa luovien alojen väitteen kulttuurin ja taiteen merkityksestä kansalaisille todeksi.

Selonteon suurin ansio on siinä, että se on tehty. Selonteon avulla eduskunta ja muut päättäjät voivat pitkästä ajasta syvällisemmin miettiä kulttuurin tärkeyttä maallemme. Näinä poikkeuksellisen epävarmoina aikoina tulee ymmärtää, kuinka tärkeitä kansalliselle identiteetille ja kansalaisten resilienssille on tukeutuminen oman taiteen ja kulttuurin huomaan.

Selonteon aikajänne on neljän täysimittaisen hallituskauden päähän, minkä vuoksi on hyvin vaikeata arvioida tulevatko selonteon positiiviset ajatukset toteutumaan tulevina vuosina. Tällä hetkellä elämme tilanteessa, jossa leikkaamalla rajusti suomalaisen kulttuurin ja taiteen perusrakenteista tehdään päätöksiä, joiden pitkäaikainen negatiivinen vaikutus on ristiriidassa kulttuuripoliittisen selonteon oikeansuuntaisten ehdotusten kanssa.

Nykyhallituksen ansioksi jääneekin tämän selonteon aikaan saaminen ja luovat alat odottavat toiveikkaina, että seuraavat hallitukset ja eduskunnat ymmärtävät huolehtia selonteon kolmannen luvun alussa mainitussa toimenpideluettelossa ensimmäisen ja kolmannen perustavaa laatua olevan toimenpiteen kuntoon, jotta luova ala voi omalta osaltaan hoitaa toimenpide kahden. Muut kuusi toimenpidettä on tämän jälkeen helppo saada aikaan. Selonteon toimenpide-ehdotukset ovat sinänsä toisistaan riippuvaisia ja kaikki yhdeksän ovat tarpeen, jotta kotimainen kulttuuri ja taide saadaan nousuun ja entistä suurempaan kukoistukseen. Tässä tavoitteessa olisi suurena apuna, jos kolmannessa toimenpide-ehdotuksessa mainittu Valtioneuvoston ylivaalikautinen toimielin saataisiin nopeasti koottua ja toimintaan.

Selonteon nykykuvauksessa käy hyvin ilmi luovien alojen huomattavan suuri taloudellinen merkitys sekä alan suuri työllistävyys. Luovat alat generoivatkin valtiontalouteen niin paljon hyvää, että valtion sijoitus luoviin aloihin on kansantaloudellisesti järkevää ja plusmerkkistä. Omalta elokuva-alaltamme voin kertoa, että jokainen elokuvasäätiön tukimiljoonaeuro tuo valtiolle verotuloja plus eläkemaksukertymää puolitoista-kaksi miljoonaa euroa takaisin. Nyt kun hallitus leikkaa myös meidän tukivarojamme se aiheuttaa valtiontaloudelle tietoisista lisävahinkoa ja näin tapahtuu monella muullakin luovalla alalla.

Lopuksi voimme vain toivoa, että kulttuuripoliittinen selonteko hyväksytään eduskunnassa mahdollisimman yksimielisesti ja että puolueet sen jälkeen alkavat yhteistuumin toteuttaa tämän selonteon tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia. Mikäli selonteon tavoitteet toteutuvat, tulee tämä vahvistamaan valtiontaloutta merkittävästi ja samalla kansalaisten selkeä tarve nauttia kotimaisista kulttuuri- ja taidesisällöistä toteutuisi vielä nykyistäkin paremmin.

Helsingissä, 18.3.2025

Lasse Saarinen

Johtaja

Suomen elokuvasäätiö